

Fårbo Manufacturing
är bra för
Fagersta

Familjer
ser olika ut

Lena Wallin besöker ensamman

Tro-skolan
del 2

KungaMamman

Lindgårdsskolan har startat Skol-IF

Ljusglimtar som ger hopp

Julen är de levande ljusens tid. Tänk att ett litet ljus kan lysa upp ett stort mörker. Det är viktigt att inte låta tankarna fastna i det mörka och destruktiva som pågår i världen, utan att också försöka se det som är bra runtomkring mig i min närhet. Positiva nyheter sprider hopp och ger kraft till fler bra initiativ.

Ett ljus i mörkret kan vara en person som osjälviskt ställer upp för andra, eller en idrottsförening på en skola som för med sig flera positiva delar in i våra barns vardag. Eller berättelsen om KungaMamman som kämpade för sina barns välbefinnande under uppväxtåren, och det gick vägen till slut.

Ett lokalt företag som betyder mycket för bygden är också en ljuspunkt.

Läs om några lokala ljusglimtar här i julens nummer av församlingstidningen Mitt i livet.

”Sprid ljus i mörkret” är temat för Act Svenska kyrkans julinsamling som pågår från första advent till trettondedag jul. Om du vill kan du medverka i insamlingen genom att ge en gåva och tända ett digitalt ljus för fred. Målet är att vi ska tända 100 000 ljus under julinsamlingen. Läs mer på www.svenskakyrkan.se/act

Cecilia Kjellin Eriksson, redaktör

Vill du läsa fler positiva nyheter om Sverige och världen så kan du besöka hemsidan www.goodnewsmagazine.se

Grundare och ägare är Daniel Mendoza, som drivs av idén att godhet föder godhet.

Lena Wallin är en av de aktiva i församlingens besöksgrupp, som besöker ensamma i Fagersta.

*Text och foto:
Cecilia Kjellin Eriksson*

Lena Wallins engagemang i församlingen började egentligen redan för fem år sedan, då hennes man hade avlidit och Lena blev inbjuden till en Leva vidare-grupp. Först var hon tveksam, eftersom hon fortfarande jobbade då. Men i efterhand ångrar hon inte att hon valde att vara med.

-Jag är så tacksam för att jag gick med i Leva vidare-gruppen. Det var det bästa som kunde hända i den situationen. Att jag kunde få så många nya vänner när jag blev ensam, det trodde jag inte, förklarar Lena.

Hon kände sedan tidigare en annan kvinna som var med i samma grupp, och de kom varandra nära. De började gå på kyrklunchen i Brukskyrkan tillsammans och där fick de flera nya vänner, som också var ensamstående efter en makes död.

Stödperson och extramormor

Efter en tid som stamgäst i Brukskyrkan fick Lena en förfrågan från personal i församlingen om hon ett par dagar i veckan ville vara

stödperson till en familj med ett litet barn. Hon åtog sig det uppdraget och när familjen senare flyttade från stan fick hon en annan förfrågan om att vara extramormor till en liten flicka med en ensamstående mamma. Alea är snart fyra år och Lena har fortfarande kontakt med henne och hennes mamma. Lena hade turen att få vara med när Alea tog sina första steg.

Besöker personer i hemmet

Uppdraget i hembesöksgruppen innebär att Lena gör besök hemma hos några personer, som är ensamma och har önskat att få besök. Hon besöker en man i Västanfors en gång i månaden, och en kvinna som gärna tar emot besök lite oftare. Lena kan tänka sig att besöka flera ensamma om det finns behov av det. Mannen som hon besöker uttrycker att han blir så glad av besöken och att det värmer hans hjärta.

-Jag känner en enorm tacksamhet för att jag får göra de här besöken. Jag går alltid därifrån med ett leende på

Lena besöker ensamma

läpparna och känner att jag har gjort hans dag. Vi kan prata om allt, både roliga och jobbiga saker, berättar Lena.

De sista tio åren i arbetslivet jobbade Lena på förskola, och tidigare var hon dagbarnvårdare under 30 års tid. Hon var en av de sista dagbarnvårdarna i Fagersta och hon trivdes bra med det. -Det var den bästa tiden när jag var hemma med barnen, säger Lena, som tog hand både om sina egna och andras barn på dagarna.

Tar hand om barnbarnsbarnet

Och hon fortsätter i samma anda. Ofta tar hon hand om barnbarnsbarnet Melina som är ett och ett halvt år. När förskolan har stängt för planering eller Melina är hängig och inte kan vara på förskolan, då rycker Lena gärna in och Melina får komma hem till henne. Praktiskt nog så har hon både leksaker och en barnstol därhemma. Melina tycker också mycket om ragdoll-katten Teo, som är ett trivsamt sällskap för Lena även när hon är ensam på dagarna. Barnbarnsbarnet följer ibland med till olika träffar i Brukskyrkan, och det är uppskattat av de andra deltagarna.

-Hon är så lätt att ha med att göra och är aldrig besvärlig, säger Lena med kärleksfulla ögon.

Lena har samma födelsedag som barnbarnsbarnet Melina och barnbarnet Alvin, och det är

lite speciellt. I år firade Lena sin 70-årsdag samma dag som Melina fyllde ett och Alvin fyllde 14.

På helgerna är Lena ofta upptagen med att gå på barnbarnens hockey- och innebandymatcher.

Läser och virkar gärna

Lena är aktiv i olika sammanhang, men hon trivs också bra med att lata sig i soffan med en god bok eller att virka framför TVn. Hon virkar filtar och lämnar dem till församlingens stick- och sygrupp, som tillverkar babypaket till hjälpbehövande i andra länder. Andra alster säljer de på Lindgården och intäkterna går till Act Svenska kyrkans hjälparbete i världen.

Det är en fin gemenskap vid träffarna i Brukskyrkan. Trots att åldern skiljer så har flera lärt känna varandra och har koll på om någon saknas, och det är en trygghet, tycker Lena. Samtidigt är deltagarna måna om att inte stänga sin gemenskap utan välkomnar fler med öppna armar.

-Jag önskar att fler ville prova på att komma till kyrklunchen, fikastunden och andra träffar i Brukskyrkan. Många tror att man måste vara troende för att gå dit, men så är det inte. ”Är du religiös som går till kyrkan?”, säger en del. Vi som brukar gå dit pratar gott om det för vi känner själva hur mycket det har gett oss och vill gärna dela med oss av det, säger Lena.

Sigge finns inte mer

Sigge är Märtas fluffiga katt. Han har funnits jättelänge. Hela Märtas liv och lite till. De umgås varje dag och myser och hittar på bus. Men Sigge är gammal och en dag finns han inte mer. Boken Sigge finns inte mer skildrar känslor som kan uppkomma när en älskad dör. Saknad och sorg, men även kärlek och hoppfullhet.

Sigge finns inte mer är en bilderbok för barn i åldern 3–6 år av debuterande författaren Karolina Gistö från Smedjebacken. Boken handlar om tankar och känslor som kan uppstå efter en förlust av någon, men även om att våga prata om döden.

–Boken skildrar det fina i en vänskap, glädjen som delas och samtidigt det sorgliga i att mista någon som man tycker om, i det här fallet ett husdjur. Den visar att det är okej att vara ledsen och att man inte är ensam om det, säger Karolina Gistö. –Min förhoppning är att boken kan vara ett stöd för att komma in på samtal om existentiella frågor kring döden på ett naturligt sätt. Även att den kan läsas tillsammans med barn i händelse av förlust av någon älskad.

*Författare: Karolina Gistö
Förlag: Visto förlag*

KungaMamman

Boken Kungamamman är skriven av AnnSophie Forsell, som är mamma till två pojkar som vuxit upp med NPF*-diagnoser. Sönerna är nu vuxna och det har gått bra för dem i livet. I boken berättar AnnSophie om hur hon upplevde åren då hon kämpade hårt för pojkarnas välmående och möjligheter att få hjälp. Det var tuffa år, som AnnSophie kallar för ”helvetesåren”, men hon tog sig igenom dem och som en hjälp på vägen hade hon sina återkommande samtal med Gud.

-När livet testade mig till det yttersta så hade jag ibland bara en vacklande tro till Gud kvar att ta till. När alla andra vägar var uttömda så kom bönerna att bli en väg att hantera allt det svåra och tunga som var. Det var som att någon bar mig genom allt, men jag var heller inte säker i min tro, något man får ta del av genomgående i min bok, säger hon.

Ur boken:
”Kära Gud, om du finns, så bara måste du hjälpa mig nu. Fast så säger väl alla som ber till dig, men du kan väl prioritera mig? För somliga böner måste väl vara viktigare än andras? Jag behöver hjälp med att orka hjälpa Zack. Och du måste hjälpa Zack direkt också förstås. Jag förstår mig inte på din utportionering av livets tunga bördor just nu. Du kastar ju bara åt mig allt på en och samma gång, du måste ju se att jag kroknar och inte orkar med dem alla. Så, hur kan du välja att ge mig ännu mer utmaningar just nu? Jag har redan famnen full av dem och har ingen aning om hur jag ska lyckas rodda dem. Så lägger du på ännu mer sten på bördan? Hallå! Hört talas om timeout? Ser du inte att mina knän viker sig och att det är svårt att gå. Eller ser du att ja kommer att orka med allt? Att du vågar utmana mig till bristningsgränsen? I så fall varför? Ser du någon nytta i allt? Det syns inte på min radar i alla fall. Jag vet att jag gett dig mina böner först nu när livet krisar. Först då uppmärksammar jag dig. Du blir liksom det sista halmstrået för

mig och kanske är det mänskligt att göra så när livet krisar och vi befinner oss där på ytterkanten. Då duger du. När vi är så nära stupet att det hisnar när vi kikar över sluttningen, för att vi förstår att det inte finns någon barmhärtig återvändo om vi trillar över kanten. Kanske är det ett mänskligt beteende och du har tålmodet och förståelsen till att det är just så. I nöden provas vännen brukar vi säga. Kanske borde vi tillägga att i nöden provas även vår gudstro. Ifrågasättandet av dig. ...

Livets guldströssel
Livets guldströssel kallar AnnSophie de tillfällen då de hade det bra och kunde njuta av livet. Ibland var det tillsammans med någon av pojkarna och andra gånger kunde det vara Ann-Sophie själv som lyckades hitta en fin stund i lugn och ro.
-När man lever så nära inpå psykisk ohälsa som vi gjorde under en längre tid, både jag och killarna så måste man hitta stunder när det är bra. Det kan vara så banala saker som kan vara fina mitt i allt det mörka. Vi måste se till att inte bara överleva en jobbig tid i livet, vi måste även hitta stunderna som gör oss levande, förklarar AnnSophie, även om många av dem bara utgjorde fragment för vår del. Men nu när jag står här med facit i hand så är det också dessa guldströssel som vi minns med värme. Att det gick att berika livet mitt i allt, skapa fina minnen, tillägger hon.

Ur boken:
...Just där och då, sittandes i min lilla oas bland nyplanterade blommor, var livet bra. Just i den stunden. Inga tankar på hur natten hade varit eller vända inför hur dagen skulle bli. Utan exakt där och då. Just i de där andetagen jag tog. Att förnimma hur kaffet smakade, hur koppen kändes att hålla i mina händer. Att se mig omkring på allt jag hade blommande i min trädgård, hur fint jag hade det på min balkong. Att se hur solens strålar lekte på krusningarna på vattenytan och glimmade som i renaste guld i min lilla sjö nedanför. Att andas in luften som fortfarande var klar medan fågelkvittret från träden omkring nådde mig...

Fick hjälp från församlingen
AnnSophie och sönerna bodde i Fagersta under ett antal år och fick vid några tillfällen hjälp från Västanfors Västervåla församling, dels med fondmedel till saker som lyfte den psykiska hälsan hos pojkarna och en gång med en praktikplats på församlingens förskola. För det är AnnSophie fortfarande väldigt glad.

-Vi fick dessvärre inte alltid de insatser från kommun och sjukvård som behövdes kring mina barn där de befann sig, men där mötte kyrkan upp vid tre tillfällen, vilket jag är tacksam för. Dessa insatser kom att bli bidragande pusselbitar som killarna så väl behövde för att ta sig vidare framåt i livet, och inte stagnera. Framförallt innebar det en känsla av att bli lyssnad på och bekräftad, att få känna sig prioriterad och viktig, säger hon.

Cecilia Kjellin Eriksson

AnnSophie Forsell har sedan 2012 figurerat i olika mediasammanhang med anledning av sitt engagemang gällande NPF, och engagemanget fortgår. Boken KungaMamman kom ut i augusti 2025 och är en del i det arbetet. Fotograf till bokomslaget: Therese Asplund.

Om boken

”Du bara måste fortsätta leva älskade barn, vara kvar här, genomgå det allra svåraste och uthärda smärtan innan det vänder.”

Förtvivlat stod Anna där med sina tusen böner i livet, där det kändes som att gå barfota på krossat glas, bärandes på båda sina söner när samhället nedmonterat dem sakteliga. Trasat sönder själarna och tagit ifrån dem framtidstron. Lätt in dem på villovägar mot helvetesgapet. När budgetar gått före deras behov fick det till slut katastrofala följder, då nästan allt blev till en rysk roulett om utgången. En barndom och ungdom blev stulen. Ett liv kidnappat.

KungaMamman skildrar med stora penseldrag livet i diagnosbubblan av adhd, add och asperger, såsom få återgett det tidigare. Boken inger hopp om att allt är möjligt att nå, även om man befunnit sig i det mest nattsvarta. Och hur man dessutom, mitt i allt det svåra, hittar livets guldströssel och överlever allt.

Författare: AnnSophie Forsell
Förlag: Visto förlag

Fakta om NPF*

NPF – Neuropsykiatriska funktionsnedsättningar, NPF, är ett samlingsnamn för olika tillstånd som påverkar hur hjärnan och nervsystemet fungerar och hanterar information. Ungefär tio procent av alla elever i skolan har någon form av neuropsykiatrisk funktionsnedsättning. Det inkluderar tillstånd som adhd, autism och språkstörning, dyslexi, dyskalkyli, motoriska problem samt tics och Tourettes syndrom. Det är vanligt med kombinationer av NPF-diagnoser. Det innebär att man kan ha både adhd och autism eller autism och språkstörning. Samvariationen medför ofta att svårigheterna i skolan förstärks. En elev med adhd och inlärningssvårigheter kan till exempel ha svårare att lära sig nya saker, eftersom adhd påverkar uppmärksamhetsförmågan.
Källa: www.spsm.se

Fårbo Manufacturing är bra för Fagersta

Fårbo Manufacturing (tidigare Fårbo Mekaniska) är ett litet industriföretag i Fagersta som utför mekanisk bearbetning inom verkstadsbranschen genom legotillverkning av detaljer åt andra tillverkningsindustrier. Kombinationen av en fantastisk personalstyrka och en modern maskinpark gör att företaget växer snabbt. Satsningar på digitalisering och AI har gjort företaget omtalat.

-Fårbo Manufacturing är bra för bygden och vi har skapat nya jobb i Fagersta, hävdar vd Mikael Vetterskog.

Fårbo Manufacturing erbjuder skärande bearbetning i form av bland annat svarvning, fräsning, borrar, laserbearbetning och gnistning. Man erbjuder både outsourcing för delar av produktion, serietillverkning och fästycks- och prototyp-tillverkning. Olika typer av metaller bearbetas och omformas till slitstarka kedjelänkar; axlar och låskolvar till grävmaskiner och truckar; detaljer till olika sorters ventiler med mera. Man levererar produkter både till storföretag som Epiroc och mindre företag i Sverige och utomlands.

Lång bakgrund inom industrin

Mikael Vetterskog började som trainee i ABBs robotverksamhet och blev kvar på ABB i 15 år. Det var en bra skola för att lära sig processer och rutiner. Han har också jobbat med ledarskap i storbolag och som global försäljningsdirektör. Fem år som anställd på Hexagon var mer inriktat mot entreprenörskap och att jobba i team, och det inspirerade Mikael, som är uppväxt på en bondgård där föräldrarna var företagare. Det har varit fina jobb och nu trivs han väldigt bra med att vara på plats på den lilla industrin i Fagersta. Han är van att resa så pendlingen från bostaden i Västerås är inget problem.

Han kom i kontakt med Roger Berggren som var vd för Fårbo

Mekaniska, som det hette tidigare, och 2021 blev Mikael Vetterskog vice vd för bolaget. Sedan 2023 är Mikael vd och Roger har nytt jobb, men är kvar som affärsutvecklare och medlem i styrelsen. Företaget växer.

-På tre år gick vi från 30 till 60 anställda och omsättningen ökade från 70 miljoner till 250 miljoner kronor, säger Mikael och visar med stolthet Gasell-diplomet från 2024, som Dagens industri delar ut till företag som växer snabbt.

Det var andra gången i företagets historia som de fick diplomet. En annan utmärkelse är UC Sigill, som indikerar att bolaget har högsta kreditvärdighet.

Personalen är fantastisk

Vad är det då som gör att företaget går så bra?

-Det är den fantastiska personalen! säger Mikael med eftertryck. Vi har fin sammanhållning och de har rätt attityd. Maskiner är förstås också viktiga, att vi ligger i framkant med tekniken.

Det händer att de säger nej till uppdrag som inte passar in i deras verksamhet, men om ett jobb hänger på att de inte själva har rätt utrustning, så gör de allt för att lösa det så snart som möjligt. Mikael berättar att de i dagarna ska få in en ny maskin i lokalen. Den köptes nyligen i Tyskland och levereras till Fagersta en vecka senare.

-Vi vill vara en tillverkningspartner som skiljer sig från andra för att

Mikael Vetterskog, vd
Foto: Pia Nordlander/BildN

vi är passionerade och bättre och snabbare än konkurrenterna. Vi vill vara som en huvudverkstabelle och vi lyckas ofta med det. Det är en kick för hela teamet när vi upplever den där känslan; "Yes, där satt den".

Använder AI inom industrin

Fårbo Manufacturing är omtalade för att de använder AI som ett hjälpmedel inom industrin. Inom administrationen finns de båda AI-agenterna "Maria" och "Ingvar" som läser och tolkar mejl, lägger in arbetsordrar i systemet och hanterar ordererkännanden. Nästa steg är nya agenter som underlättar för operatörerna på verkstadsgolvet. De installeras inom kort och kommer förhoppningsvis att vara igång fullt ut inom ett halvår.

-Vi skrapar bara på ytan och är verkligen bara i början av AI-användningen, säger Mikael, och vi har redan upptäckt oväntade wow-effekter.

Det finns flera fördelar med de nya agenterna på verkstadsgolvet. Dels går det snabbare för operatörerna att hitta lösningar. Det underlättar också för dem som har NPF-diagnoser eller dyslexi att kunna ställa frågor och få svar i tal istället för i skrift. Den som inte har svenska som modersmål kan ställa frågor och få svar på sitt språk.

Två tjänster på kontoret har försvunnit efter att man tagit hjälp av AI, men istället har antalet anställda i verkstaden ökat med flera personer. -En del arbetsuppgifter försvinner med AI, men det skapas nya jobb. Vi har kunnat utöka tack vare förtroende från verksamheten. Att inte utvecklas innebär på sikt avveckling, menar Mikael.

Hållbarhet och personalfrågor

Hållbarhet ses som en framgångsfaktor inom företaget och är en tydlig del i strategin att växa lönsamt. Företaget är certifierat enligt ISO 14001* och ett exempel på miljöåtgärder är att man samordnar utleveranser. Man jobbar också för att minska volymerna av kylvatten och spilloljor och har bytt till moderna oljor och kylemulsioner med längre hållbarhet. Man har även gått över från olja till bergvärme för att värma upp byggnaderna. Fordon och truckar byts successivt till elfordon. Maskinerna är också eldrivna. En annan sak som man jobbar med är att det ska bli så lite skrot som möjligt i tillverkningen när metallerna bearbetas.

-Det finns mycket kvar att göra när det gäller miljöfrågorna, erkänner Mikael, men vi har i alla fall gått från att ligga långt över acceptabla skrotvärden till att befinna oss på branschledande nivåer. Det gör också en skillnad rent företagsekonomiskt, eftersom det sparar tid och personalen känner sig mindre stressad, vilket i sin tur spar pengar.

Mikael berättar att de jobbar väldigt medvetet med personal- och hållbarhetsfrågor, som han också menar hänger ihop. Utgångspunkten för arbetstiden är tvåskift med ledig helg och ingen ska behöva jobba något annat skift om man

Foto: Hans Nordlander/BildN

inte vill. Det skiljer sig från andra industriföretag på orten. Gratis träning och inspirationsföreläsningar om mat, kropp och hälsa är andra personalvårdande insatser, som också ökar gemenskapen i personalgruppen. Man arbetar tillsammans och inkluderande och jobbar även för att få in fler tjejer i produktionen. Kollektivavtal för de anställda är en självklarhet.

-Man ska hålla ett helt arbetsliv hos oss. Vi ser att korttidsfrånvaron har minskat och det är positivt även företagsekonomiskt.

Företaget sponsrar föreningar och idrott som ett led i engagemanget för orten.

Besöker ofta verkstaden

Som vd försöker Mikael att vara på plats i Fagersta så mycket som möjligt och besöker ofta medarbetarna i industrilokalen, vilket han märker är uppskattat.

-Jag går för det mesta klädd i t-shirt och arbetsskor för att lätt kunna titta in i verkstaden. Om jag har varit borta någon dag så frågar de direkt "var har du varit?" småkrattar Mikael.

**ISO 14001 är en internationell standard för miljöledningssystem som ger en ram för organisationer att hantera och minska sin miljöpåverkan.*

Text: Cecilia Kjellin Eriksson

Fakta om Fårbo Manufacturing

- Fårbo Mekaniska AB grundades 1988 av Krister Svennberg. Roger Berggren var en av de första anställda.
- Roger Berggren tog över ägandet 2005, expanderade verksamheten och fokuserade på legotillverkning. Lokaler byggdes ut och stora investeringar gjordes i maskinparken.
- 2022/2023 nådde bolaget en kvarts miljard i omsättning och hade cirka 60 anställda.
- 2023 tog Mikael Vetterskog över som vd.
- 2025 bytte bolaget namn till Fårbo Manufacturing för att understryka samarbetet med stora internationella kunder.

www.farbomanufacturing.se

Lindgårdsskolan har startat Skol-IF för att motverka psykisk ohälsa

Några ur personalen på Lindgårdsskolan har tagit initiativ till att starta Skol-IF för att få fler barn att röra på sig. Föreningen är till för Lindgårdsskolans elever och intresset bland barnen är stort. Det är eleverna i år 6 som är ledare med stöd av vuxna på skolan.

Bara två av tio barn når idag den rekommenderade tiden för fysisk aktivitet, som är 60 minuter per dag. Alla barn och unga vill röra på sig, men det är inte alla barn som gör det. Skälen till det är många, men bristande ekonomi, kulturella skillnader och otillgänglighet är de vanligaste orsakerna. Grundtanken med Skol-IF är att alla ska ha möjlighet att vara med på idrottsaktiviteter. Det ska inte kosta pengar eller vara krångligt att ta sig dit. Idén är att elever leder andra elever med hjälp av vuxenstöd. -Allt fler barn rör sig mindre och har för mycket skärmtid. Det är viktigt att få tillhöra en gemenskap och en del barn vill inget hellre än att till exempel gå på fotboll. Det är vetenskapligt bevisat att fysisk aktivitet och att tillhöra en gemenskap motverkar psykisk ohälsa, som idag är ett stort problem bland barn och unga, säger Isabella Persson, som är en av de drivande i föreningen.

Bollsport, dans och lekar
Tre eftermiddagar i veckan mellan kl 15 och 16 ordnar Skol-IF aktiviteter i Lindhallen. På måndagar är det bollsporter för mellanstadiebarnen på fritidsklubben och på tisdagar är det dans för lågstadiets elever på Sjövillans fritids. Det är Isabella och elever från klass 6 som håller i dansen.

Lindgårdsskolans Skol-IF ordnade aktiviteter i Lindhallen under höstlovet.

De försöker skapa en enkel koreografi som bygger på att var och en lär sig några danssteg och man bygger dansen tillsammans. På torsdagar delas hallen i två och barnen från båda åldersgrupperna väljer om de vill vara med på fysträning eller lekar. Även elever på Lindgårdsskolan som inte går på fritids kan vara medlemmar i Skol-IF och delta i aktiviteterna. De flesta eleverna i år 6 har valt att vara med som ledare. En eftermiddag på höstlovet ordnade de hinderbana och fotboll för alla fritidsbarn. De barn som går på fritids och som är medlemmar i Skol-IF deltar i de erbjudna aktiviteterna när de vill. -De kan förstås välja att vara kvar på fritids en eftermiddag om de hellre vill det, även om de är medlemmar i Skol-IF, förklarar William Campbell, som jobbar på fritids och är med i Skol-IFs styrelse.

Intresset bland barnen är stort och de flesta av skolans elever är medlemmar i Skol-IF. Det är gratis att vara medlem, men man behöver fylla i en blankett för det ska vara tydligt vilka barn som är med.

-Eleverna tycker att det är jättebra med Skol-IF. Även föräldrarna är väldigt positiva, säger Isabella.

Skol-IF är en ideell förening inom Svenska skolidrottsförbundet, som i sin tur är en del av Riksidrottsförbundet. Den lokala föreningen har möjlighet att söka bidraget LOK (Lokalt aktivitetsstöd) för sin verksamhet, som kan användas till att ordna fler roliga aktiviteter för barnen.

-Vi kanske kan åka till simhallen någon dag eller hyra ishallen, hoppas William.

Flera fördelar med föreningen
Lindgårdsskolan är den enda skolan i Fagersta som har Skol-IF, och det blev verklighet tack vare att Andreas Nohrstedt har erfarenhet av Skol-IF från tidigare jobb i Avesta, där det finns på flera skolor. Det finns flera fördelar med en idrottsförening på skolan. Dels uppmuntras barnen att röra sig mer, och eleverna i år 6 som leder aktiviteterna tränar på att ta ansvar. De kommer längre fram att erbjudas att vara med på en

Elverna i klass 6 är ledare i Skol-IF och har möte ungefär en gång i månaden för att planera kommande aktiviteter. Isabella Persson (längst fram i mitten) är en av dem i personalgruppen som har engagerat sig i Skol-IF.

ledarutbildning. De får också lära sig mötesteknik vid styrelsemötena, som hålls en gång i månaden. Då planerar man utifrån vad eleverna vill göra framöver och utvärderar hur det har gått och om de behöver mer hjälp från vuxna. Några elever har redan frågat om de får fortsätta som ledare även nästa år, trots att de inte går kvar på Lindgårdsskolan när de börjar högstadiet, och det har de möjlighet att göra om de vill.

-Många elever som inte går på fritids längre åker hem och sitter stilla vid sina datorer. Nu får de en timme till i veckan där de kan vara aktiva, och förtroendet att hjälpa till som ledare för de yngre är meningsfullt, tänker William.

Fått hjälp från SISU i starten
Det har varit ganska mycket jobb med att komma igång med Skol-IF, berättar Isabella. Blanketter ska fyllas i och skickas in, en styrelse ska bildas och föreningen måste ha stadgar. Som tur är har de fått god hjälp från SISU Västmanland, som stöttar Skol-IF på skolorna i Västmanland.

-När det kommer igång ordentligt så rullar det nog på av bara farten, tror Isabella, som ser ljust på Skol-IFs verksamhet framåt.

Text och foto: Cecilia Kjellin Eriksson

Bilden ovan: Eleverna kommer med idéer och förslag på mötet. Bilden nedan: Emilia, Filippa, Molly, Hedda och Lilja är med som ledare för dansen på tisdagar.

Familjer ser olika ut

Foto: Alex Giacomini/Ikon

Familjer kan se ut på många olika sätt. Inget sätt är mer rätt än något annat, så länge det ger var och en ett tryggt sammanhang, med värme och omsorg. Genom livet varierar vilka vi har omkring oss och som kan räknas till vår familj.

Frågor om familjen är existentiella frågor ”Vem är jag? Var kommer jag ifrån? Vilken berättelse och vilka sammanhang har format mig till den jag är?”

Det är existentiella frågor om oss själva, vilka vi är och varför vi är de vi är. Ofta finns svaren, eller delar av svaren, i de sammanhang som vi kallar vår familj. Där har vi vårt ursprung och familjen har satt spår i oss som vi bär med oss genom hela

livet. Familjens sociala sammanhang, värderingar, tro och intressen har påverkat våra värderingar, tro och livsval. Det gäller också de gånger vi valt att gå åt helt motsatt håll. Den bakgrund som familjen ger kan både öppna och stänga dörrar.

Även i den mest harmoniska familj finns saker som skaver och gör ont. Bakom välmående fasader kan det finnas en misär som ingen får se. Samtidigt kan familjer som verkar

splittrade och missanpassade rymma både kärlek och omsorg. Därför måste varje människa själv få äga sin berättelse och tolkning om sin familj och hur den har påverkat livet. Också inom en och samma familj finns det olika upplevelser och bilder.

Familjer ser olika ut

Familjer kan se olika ut. Frågorna om familjen är också religionens och trons frågor. ”Vem är jag? Var kommer jag ifrån och varför är jag som jag är?” Ofta har religionen föreskrivit hur en ”riktig” familj ska se ut. Så är det också i kyrkans historia. Men så behöver man inte se på familjen ur ett kristet perspektiv. Det finns många olika familjebildningar och vi behöver inte normer som begränsar vad familjen är. Snarare behöver vi se familjen som ett tryggt sammanhang med värme och omsorg, för växande och mognad i frihet och kärlek – ett sammanhang som ger stabilitet och självkänsla.

Några väljer att leva utan familj, men ingen väljer att leva utan ett sammanhang. Oavsett om det är människor, naturen, djuren eller Gud så kan detta sammanhang bli eller fungera som en familj. Genom historien och på olika platser har denna gemenskap tagit sig skilda uttryck.

Fram till början av 1900-talet var det vanligt med familjer över generationsgränserna med stora barnkullar. På så vis fick familjen en försäkran om att några kunde växa upp för att ta över gården och så småningom ta hand om sina åldrande föräldrar. Familjen var det avgörande sociala och ekonomiska skyddsnätet för de flesta.

Den lilla trygga enheten

Under 1900-talet växte välfärdssamhället fram. Med utbyggda sociala skyddsnät såsom äldreomsorg, pensioner och sjukförsäkring behövde familjen inte längre fungera som social försäkring. I stället blev familjen den lilla trygga enheten, där en mamma, en pappa och barn blev normen för familj. Det var ett heterosexuellt par med egna barn, där mannen hade ansvar för försörjningen och kvinnan för hemmet och barnen. Oftast träffades paret tidigt i livet och skilsmässa var ett undantag som ofta väckte social skam.

Parallellt med fortsatta sociala reformer har familjeformerna förändrats och breddats ännu mer. Samhället har blivit mer jämställt och kvinnan har fått en given plats i arbetslivet utanför familjen. Kärnfamiljen har berikats med en rad andra familjekonstellationer. Många bildar ny familj fler gånger genom livet. Barn kan tillhöra flera familjer och barn i samma familj kan ha olika föräldrar. Att samhället bejakar homosexuella relationer och äktenskap för samkönade innebär också andra familjekonstellationer än mamma, pappa, barn.

I denna mångfald finns det större möjlighet för individen att själv finna ett sätt att bilda familj. Tack vare ett socialt skyddsnät kan valet göras utifrån individuella önskemål och förutsättningar.

Individens relation till gruppen

Många människor som kommit till vårt land har rötter i kulturer där familjen är den yttersta tryggheten. Det kan skapa frågor om individens relation till gruppen. Å ena sidan kan vi finna stora och trygga sammanhang som går över generationerna och som skapar en religiös, kulturell och social tillhörighet. Å andra sidan kan vi möta en patriarkal hederskultur som i sina värsta former tar sig brottsliga uttryck.

Viljan att älska varandra

Det finns ingen familjekonstellation som är mer kristen än någon annan. En familj bygger på viljan att älska varandra i med- och motgång. Den behöver vara en plats där både glädje och sorg kan få mötas av omsorg och värme. Där behöver finnas tillit till att vad som än händer, är vi del av familjen och varandras liv genom hela livet. Det är äktenskapets löften och intentioner som är grundläggande för en trygg familj, oavsett hur den ser ut. Varje människa som får växa och leva i en sådan trygg miljö får goda möjligheter att bli en ansvarstagande och mogen vuxen. Det är viktigt inte bara för den enskilda individen utan också för samhället. Familjen är samhällets minsta enhet.

Kyrkan stöttar när det känns svårt. Att livet kan vara svårt blir uppenbart när vi lever nära varandra. Även i den tryggaste av familjer finns det sköra och utsatta. Ibland finns en känsla av ensamhet och att inte bli sedd. I familjen där något är trasigt blir också det dysfunktionella, kanske missbruk och våld, avgörande. Inte minst för det oskyddade barnet. Det som skulle vara livets trygga plats för växande blir en plats med rädsla och osäkerhet.

En väg till försoning

Kyrkan har ett särskilt ansvar för att vara stöttande och mycket av kyrkans arbete riktar sig till familjer. I kyrkan finns människor som kan lyssna. Prästens tystnadsplikt kan ge modet att sätta ord på det som aldrig tidigare vågat sägas. Diakonens kontakt med sociala myndigheter kan ge vägar till samhällets stöd och skydd. Kyrkan vill vara en plats, där varje människas berättelse tas emot med omsorg och värme. Genom att någon får rum för sin berättelse – den som på djupet berör livets existens – finns en väg till förändring, upprättelse och försoning.

Jesus tillhörde flera familjer

Jesus tillhörde en familj med Maria, Josef och några syskon. Samtidigt var kanske Jesus mest framträdande familjegemenskap de kvinnor och män som vandrade med honom. Där fanns kärlek, delande av liv och tillhörighet ända in i döden. I sina liknelser och predikningar talade Jesus ofta om människorna som bröder och systrar, som del i Guds familj och att bland dessa se de minsta av syskonen. Jesus identifierar sig med den familjemedlem som är minst ansedd och mest utsatt.

Söka sig till nya sammanhang

Det berättas att när Jesus vid ett tillfälle talade med en grupp människor, kom hans familj bestående av hans mor och bröder för att träffa honom. Jesus visade då de människor som lyssnade till honom och sa att det var hans familj, [Matteusevangeliet 12:46-50](#). Maria är en av många föräldrar som får uppleva att barnen lämnar hemmet och finner nya sammanhang och så småningom en ny familj. Det kan vara smärtsamt. Jesus mor och bröder hade format honom och gjort honom till den han var. Samtidigt visar Jesus att varje människa måste få söka sig vidare till nya sammanhang och familjebildningar. Att växa upp till en hel människa är att bära med sig sin ursprungliga tillhörighet och samtidigt finna nya tillhörigheter.

Familjen kan ge oss några av svaren på de existentiella frågor som vi bär med oss genom livet: Vem är jag? Vart kommer jag ifrån? En dag kommer livet vara över och när människor samlas till ett sista avsked, är det de som varit vår familj som går först fram till vår kista. Och vem vet – när vi går över gränsen står de kanske där, som vi sjunger i psalmen: ”De kära som gått förut, där väntar oss dagen lång.”

Text: Anders Ekhem, präst

Texten är hämtad från www.svenskakyrkan.se/livsfragor

Att gå trons väg

Inte en dag utan tro skulle man kunna säga. Vi måste tro på systemet som styr våra liv även om vi möter motstånd på olika sätt. Det finns en kamp som gör oss till vinnare eller förlorare och de flesta kämpar för att vara någon i samhället. Därför finns det inte tid över för ett eget tänkande, val eller tro på något större än det egna jaget med sin instängda värld. Visserligen kan det vara bra att ha en tro på något övernaturligt om livet skulle krisa, men det är bättre att få leva i frihet från en högre makt så länge det går att ha sin egen frihet och fatta egna beslut.

När krisen kommer

Tro i det fallet innebär att tro på sig själv som varande tillräcklig, kompentent och allenarådande. När krisen väl kommer så handlar det om att stå vid en gräns där självbilden inte håller. Livet ställer oss inför något som tar ifrån oss makten över våra egna liv. Vi måste lita på att få den hjälp vi behöver. När så sker är det många som tar fram en gammal husgud ur garderoben, putsar upp den och ber: Gud om du gör mig frisk så lovar jag att tro på dig resten av mitt liv! Om jaget får hjälp så är det beviset på att min Gud existerar och jag är älskad. Tron får ett uttryck av tjat på Gud om att få sina villkor uppfyllda. Det lilla jaget har sin begränsade uppfattning om vad som är kärlek och därmed tro sig om att kunna bedöma sin Gud. Men i själva verket är det ett ”barnasinne och en barnatro” som givetvis inte är hållbar eller något sant utan endast en fantasi. Att tro på en egen

fantasigud är inget som kan ge något tillbaka. Det är tomt från början, utan energi och kärlek. Husgudar finns det gott om och tron på dem är spridd i den allmänna uppfattningen om religiös tro. Det innebär att de flesta måste förneka sin tro, som egentligen är en tro på en husgud och föreställningarna omkring det. Ingen vågar vara så barnslig att religiös tro likställs med tro på tomten och hans snällhet.

Fokus på det stora livet

Idag finns det ett uttryck som säger att vi måste tänka utanför boxen och det vi då beskriver är religiös tro. Först när utgångspunkten inte längre är vårt ego utan fokus ligger på det stora livet, först då väcks något inom oss som gör jaget levande. Att se och höra Gud tala till oss på olika sätt är själva grunden och inte vårt ältande som är energi från vår egen rädsla för att leva våra liv. Till våra fördomar hör föreställningen om att Gud skulle vara intresserad av oss utifrån en kultur av skuld och skam där vi sitter fast vid skampålen. Det finns säkert kyrkor som håller på med sådant, men går vi till berättelsen om Jesus så är hans Gud någon annan.

Tro är ingen prestation

Jesus berättar om Gud som han hör tala i sitt inre och han ser med sina ögon naturens skönhet och mystik, allt som ger den en besjälad känsla av förundran. Det Jesus gör är att tro genom att lyssna och ta in vad som redan finns genom det skapade.

När texterna om Jesus skrivs på det grekiska språket så är det ibland svårt

att särskilja om ordet ska översättas med lyssnande eller med betydelsen tro. Så starkt hör det två betydelserna samman att de inte går att åtskilja. Betydelsen av det innebär många perspektiv, men det viktigaste är att tro inte är en prestation utan något vi tar emot som en gåva och som en insikt om det stora livet som finns omkring oss. Det är svårt att tro på en Gud så som världen ser ut med ondska, krig och korruption. Men skyll inte på Gud för allt det svarta utan tro på den verklighet som finns bakom den svarta ridån, även i ditt eget privata liv. Hur ska vi då hantera tron på ondskan eller på ljusets rike? Vem får vi tillhöra för att vara den vi är?

Alla är vi mirakel

För en tid sedan träffade jag en flicka som stod i kassan på en hamburgerrestaurang. På bröstet hade hon en namnskytt där det stod att hon heter ”Mirakel” fast namnet hade engelsk stavning och uttalades även på engelska. Hon var alltså ett mirakel för sina föräldrar som gett henne namnet. Jag frågade om hon hade frågat sina föräldrar varför hon var ett mirakel för dem. Hon svarade nej och jag sa till henne att hon skulle fortsätta vara ett mirakel livet ut för så borde vi alla få tänka. Alla levande varelser är Guds mirakel och insikten om det skulle kunna förändra hela världen och utplåna mörkrets makter. Sätt dig på en stol och tänk efter: du består av biljoner celler, biljoner bakterier, biljoner blodkroppar, biljoner syremolekyler som ger hela dig ditt liv dag som natt. En armé som

Foto: Magnus Aronson/Ikon

försvarar dig, ett reningsverk som får dig att överleva. Över sexhundra muskler har du i ditt ansikte för att kunna visa dina känslor genom ditt ansikte. Hela du är ett eget kosmos och ett eget universum som det bara finns en av i hela världen. Kort sagt du är ett mirakel som inte borde

kunna fungera, men du gör det och ingen vet varför.

Det mesta av vad våra liv består av är fortfarande okänt och utforskat. Vill du veta vem det är som ligger bakom allt levande så har du också börjat gå trons väg, som är det mest spännande äventyr du kan ge dig in på och den

vägen kommer inte att svika dig. När det gäller tro på den högre makten så går det inte att gå runt sig själv. Du måste bygga ett altare i ditt eget hjärta till den Gud som du tror på och inse det heliga i denna handling.

Per-Arne Bengtsson, präst

Vi fortsatte att leva

Vira från Ukraina berättar om flykten, sorgen och ljuset i mörkret. När bomberna föll över staden Bakhmut i Ukraina tvingades Vira och hennes man att lämna allt. Sitt hem, sin trygghet – och alla fotografier och minnen. Men mitt i förlusten fann Vira något ovärderligt: kärleken till livet och styrkan i att hjälpa andra.

Vira är 47 år, vinmakare till yrket, och numera socialarbetare i Lviv. Hon är en av tusentals människor som tvingats fly sina hem i Ukraina. Viras berättelse är en av många – men den bär på något universellt: en påminnelse om hur snabbt livet kan förändras och betydelsen av att kunna vara någon annans ljus i mörkret.

När Vira och hennes man evakuerades från Bakhmut i april 2022, var det under kaotiska och farliga omständigheter. -Vi fick bara ta med en väska. Vi valde våra katter och lämnade allt annat, berättar Vira.

Hennes ögon tåras och rösten blir ostadig. Vägarna var bombade, framtiden oviss. Paret tog sig till Dnipro, sedan vidare till Lviv. Där sov de i två dygn efter de utmattande veckorna i skyddsrum utan el, vatten eller värme. Den 5 september 2022 fick de veta att deras hem, liksom sonens och föräldrarnas, hade förstörts. -Det värsta var inte att huset förstördes, det var att jag trodde att alla fotografier av min sons barndom var borta, säger Vira.

Men mirakulöst nog räddades familjens fotoalbum av en vän. När bilderna återförenades med familjen blev det en seger – en påminnelse

Foto: Josefin Casteryd/Ikon

Vira, som tvingades lämna sitt hem i Bakhmut i Ukraina, trodde till en början att hon snart skulle kunna återvända. Men den 5 september 2022 fick hon veta att deras hem, liksom sonens och föräldrarnas, hade förstörts. De skulle aldrig kunna återvända "hem". I dag arbetar Vira på ett boende för internflyktingar i Lviv. Hon hjälper människor som befinner sig i samma situation som hon själv en gång gjorde. Hon vet hur det är att tvingas fly och vad som behöver göras när allt du äger är en väska.

om att även i krigets mörker finns ljusglimtar. De spred bilderna till andra familjer som inte haft samma tur, grät tillsammans, mindes. Och viktigast av allt – de fortsatte leva.

I dag arbetar Vira på ett boende för andra ukrainare som tvingats fly från sina hem. Hon stöttar och hjälper människor som befinner sig i samma situation som hon själv en gång gjorde – utan nätverk, utan resurser, utan riktning. Och hon vet exakt vad som krävs för att börja om.

-Folk säger att jag räddar andra. Men i själva verket räddar jag mig själv, säger Vira med eftertryck.

Act Svenska kyrkan stödjer hundratals mikropjekt i Ukraina

– projekt som det boende som Vira är engagerad i. Genom att stärka lokala initiativ och utbilda människor i att organisera sig, skapas en grund för självhjälp och långsiktig återhämtning. Det är ett sätt att ge tillbaka människors värdighet och framtidstro.

-Jag är tacksam att jag får vakna varje morgon. Att prata med min man. Att veta att mina barn är i säkerhet. Att vara med mina katter. Att få leva och älska.

Viras berättelse är en påminnelse om att varje gåva gör skillnad. Att varje krona kan bidra till att någon får en ny chans. Ett nytt hem. Ett nytt liv.

Text: Sara Holmberg/Act Svenska kyrkan

Så långt räcker pengarna som samlas in

Foto: Christy Jennifer/Ikon

Volontärer för framtids- hopp i flyktingläger 150 kr

Folkgruppen Rohingya har genom våldsamma metoder fördrivits från Myanmar. Över en miljon rohingyer har flytt till grannlandet Bangladesh. Där bor de trångt och har endast tillstånd att vistas inom flyktinglägrets gränser, vilket ger minimala möjligheter till utbildning eller avlönat arbete. Många ungdomar förlorar framtidstron, vilket kan leda till gängkriminalitet och annat våld i samhället.

Tillsammans med lokal partner i Bangladesh utbildar Act Svenska kyrkan unga volontärer som bjuder in ungdomar till positiva och konfliktförebyggande aktiviteter. 150 kronor räcker till två dagar vidareutbildning för en volontär i flyktinglägret Cox's Bazar. Genom lek, spel, samtal och kurser erbjuder volontärerna ungdomarna en meningsfull fritid och hopp för framtiden.

Muren checkpoint Betlehem. Foto: Håvard Bjelland, Kirkens Nodhjälp/Ikon

Modiga möten i Israel och Palestina 255 kr

Kriget i Israel och Palestina innebär stora utmaningar för barn som växer upp i regionen. Mitt i den bittra konflikten, och trots yttre hot, får judiska, muslimska och kristna ungdomar möjlighet att samtala om respekt och samförstånd.

Act Svenska kyrkan arbetar tillsammans med både palestinska och israeliska samarbetspartner. Allt arbete utgår från icke-våld, med målet att skapa fred, rättvisa och försoning i Palestina och Israel. 255 kronor möjliggör att en elev kan delta i ett utbytesprogram för 10–13-åringar från judiska och arabiska skolor. Under träffen får de lära sig mer om sina egna och varandras traditioner, tro och liv. Med hjälp av specialutbildade lärare och rektorer ges eleverna rätt förutsättningar för att tillsammans leva i ett öppet, tolerant och mångkulturellt samhälle.

Fakta om julinsamlingen

"Och ljuset lyser i mörkret. Och mörkret har inte övervunnit det.." Joh1:5

Vi lever alla under samma himmel men verkligheten ser olika ut. I natt vaknar miljontals människor till ljudet av krig och konflikt.

Just nu pågår omkring 200 väpnade konflikter i världen. En fjärdedel av jordens befolkning lever i konflikttrabbade områden.

Som världsvid kyrka och internationell biståndsaktör har Act Svenska kyrkan unika möjligheter att skapa förändring. Tillsammans med lokala kyrkor, organisationer och människorättsförsvarare agerar vi för fred.

Julinsamlingen pågår mellan första advent och trettiondedag jul.

Sprid ljus i mörkret! Swisha din gåva till 900 1223.

De sju dödssynderna

6 Vrede - ira

Följ prästen Per-Arne Bengtssons serie om de sju dödssynderna.

Det står i bibeln att Gud fick ett vredesutbrott och ångrade att han skapat himmel och jord. Särskilt ångrade Gud att han skapat den högsta varelsen människan. I sin vrede ville han utplåna allt på samma sätt som en människa går bärsärkagång och slänger ut allt i sin bostad. Det är ett tillstånd av ursinne som också förblindar. Den som är uppfylld av sin vrede ser knappast blåsipporna utmed vägen när det är vår. Vreden lämnar snarare ett ökenlandskap bakom sig som om det hade varit ett pågående krig.

Något har förändrat människan så att hon är uppfylld av en energi som gör henne blind och förlamad, och att ta till våld ligger nära till hands. Så gjorde också Gud, men han förskönade den rättfärdige Noak genom att göra honom delaktig i sina planer innan syndafloden kom över jorden. I världen pågår flera krig som är uttryck för vrede och kanske är det svårt för oss att förstå vad vrede är, eftersom vi blivit bara lite arga några gånger i livet. Vrede är något större som äger hela människan och den som är upptagen av den kraften kommer inte att kunna fokusera på något annat. Det kan vara så att vreden ligger latent och väntar på att få komma ut i dagsljus i en eller annan form. Själv tror jag att vrede ligger bakom vad vi normalt kallar kriminalitet.

Att vara kriminell är ett sätt att hämnas och det är en njutning att få ta revansch i någon form. Den aggressiviteten är riktad mot samhället i stort. Naturen är inte tyst utan svarar alltid på människans aggressivitet. Vi kan vara säkra på att skapelsen slår tillbaka med kraft på olika sätt.

Förr kallades det för Guds vrede, men numera inser vi att vi har delansvar även i naturkatastrofer på grund av att vi format en ny jord som inte är i balans. Så Guds vrede är inte frikopplad från vårt beteende utan det hör ihop. Översvämningar, jordskred och alla andra fenomen som kan spåras till klimatförändringar är orsakade av ett mänskligt beteende. Vi kan säga att det är en form av vrede från skapelsen som vi försöker skylla ifrån oss och skyla över. Fortfarande hörs förnekelse hos de politiska ledarna och kanske beror det på att vrede inte är något vi kan avvärja med nya lagar eller materiella resurser. Vrede går inte att återkalla så länge den förnekas. Vreden finns hos enskilda personer som kan bli våldsamma mot sin omgivning, och när den enskilde går in i en större grupp blir det riskabelt för hela samhället. Vi måste vara vaksamma så att det inte sker, för historien lär oss att då startar en process av otrygghet och upplösning av hela samhället.

Per-Arne Bengtsson, präst

De sju döds

7 Likgiltighet

-synderna

- aceida

Följ prästen Per-Arne Bengtssons serie om de sju dödssynderna

Den sjunde dödssynden är ”likgiltigheten”, vilken kan vara nog så svår att upptäcka i vardagslivet. Våra kontakter är så ytliga och vi kommer inte varandra in på livet för att upptäcka att någon bär på en skyddsdräkt skapad av likgiltighet. Det finns ett folkligt uttryck: det är som att kasta vatten på en gås. Vattnet rinner av utan att gåsen blir våt för fjäderdräkten är fet och avvisar allt vatten, så gåsen klarar sig från att frysa. Likgiltighet bland människor är kanske något mer komplicerat. En människa som är okänslig inför andra kan utveckla något som blir en fara både för det egna jaget och för andra. Den som inte kan bli berörd eller känna empati utan förblir oförstående inför andra människors känsloliv kan inte heller fungera i relation till andra.

Det blir något mekaniskt över det och livlöst. Det finns inget bakom utan det är tomt. Ingenting går igenom ett filter som stänger andra ute. Att leva med någon som är likgiltig inför sig själv och livet i stort är en plåga, men för den likgiltige spelar det ingen roll eftersom det inte går fram några signaler varken om smärta eller glädje. Det finns ett annat namn för någon som är fast i likgiltighet och det är att ha en personlighet som en zombie.

En zombie passerar allt i livet som om den var en mekanisk maskin som inte har någon själ. Även en zombiemänniska som inte

visar något blir själlös. Det finns inget uttryck för personligheten och omgivningen kan inte avläsa några känslor alls. Det är en personlighet som andra aldrig får lära känna utan det är som att umgås med ett skal utan kärna. Meningen med människan är inte att vara något mekaniskt eller ett skal utan innehåll. Vi har fått livet för att utveckla vår personlighet och ta in andra i våra liv som en del av vårt eget.

Att vara människa är att bli berörd av andra människor och av livet i stort. Om livet inte berör oss uppstår bara en tomhet som äter ur livsmeningen. Vi kan ta emot medmänsklighet och vi kan ge tillbaka av något levande om vi också har reducerat våra rädslor och minskat på deras inflytande i våra liv. Kärleken kan inte stängas in i rädsla utan den fördriver rädslan och omvandlar den till nya möjligheter.

Likgiltigheten däremot stänger in oss i ett känslornas fängelse för att kväva våra möjligheter till att leva ut vår mänsklighet. Går det för långt så dör det andliga inom oss och till slut även det själsliga, och då missar vi poängen med att vara skapad till människa. Den som är rädd tror att rädslan ska rädda en från faror, men i själva verket är det motsatsen. Vi behöver gå emot våra rädslor för att besegra dem och då är likgiltighet något att börja med. Stäng av teven och nyp dig i skinnet och säg till dig själv att du vill bli berörd och inte nedsövd i tystnad.

Per-Arne Bengtsson, präst

Fråga juristen

Testamente från 80-talet

Fråga

Jag och min make skrev ett testamente på egen hand någon gång på 1980-talet, inspirerat av hur några bekanta hade gjort. Vi vill att den av oss som blir kvar ska arva allt. Nu undrar vi om testamentet fortfarande gäller och om det verkligen ger det skydd vi tänkte oss. Vi har tre gemensamma barn.

Svar

Testamentet kan fortfarande vara giltigt, men det är klokt att se över det. Ett testamente är giltigt så länge det uppfyller formkraven: det ska vara skriftligt, undertecknat av er samt bevitnat av två personer som närvarar samtidigt som ni undertecknar testamentet.

Även om testamentet är formellt giltigt, kan innehållet behöva ses över. Om det är skrivet före 1988 och ni har gemensamma barn, finns det en risk att det bygger på dåtidens regler och det kan faktiskt innebära att ni får ett *sämre skydd* än vad dagens lagstiftning ger. Många testamenten från den tiden innehåller formuleringar som var vanliga då, men som idag inte längre ger den effekt man kanske önskar.

Ida Jäder, jurist

Du skriver att ni önskar arva varandra. Här är det viktigt att se över hur detta är formulerat i testamentet. De olika begreppen *fri förfoganderätt* och *full äganderätt* påverkar vad som händer med arvet den dagen ni båda är avlidna. Fri förfoganderätt innebär att den efterlevande maken får använda arvet under sin livstid, men inte testamentera bort den ärvda andelen. Full äganderätt ger däremot möjlighet att göra vad man vill med arvet, även testamentera det vidare. Vad som passar bäst beror helt på era önskemål.

Mitt råd är att ni ser över testamentet tillsammans med en jurist för att diskutera era önskemål och förutsättningar. Om ni vill ändra något, går det alltid att skriva ett nytt testamente som ersätter det gamla.

Ida Jäder, jurist

Kyrkans Juridiska Byrå tel 0223-434 76
För tidsbokning kontakta sekreterare
Maria Ulestig Eriksson kl 8-12.

Vårdcentralen firade 2-års-jubileum med öppet hus

Den 6 november firade Fagersta Vårdcentral Svenska kyrkan 2-årsjubileum med öppet hus. Ett 80-tal personer besökte vårdcentralen för att se lokalerna och träffa personalen. En del tog tillfället i akt att kolla blodsocker, blodtryck och lungkapacitet, och några passade på att vaccinera sig mot influensa eller bältros. Kaffe och rulltårta smakade bra och stämningen var god.

Prästen Lars Frisk var på plats som representant för Västanfors-Västervåla församling, som driver vårdcentralen.

Foto: Eva-Karin Wedell

Den 10 september var Lindgårdsskolan med i skolprojektet Dansa För Livet! där hela skolan dansade tillsammans på skolgården. Samtidigt dansade 116 000 elever på 372 skolor från Pajala till Trelleborg, både grundskola, gymnasie och vuxenutbildning. Syftet med Dansa För Livet är att arbeta hälsofrämjande med fokus på att undervisa om psykisk hälsa i skolan, inte bara genom dans, utan på olika sätt i flera ämnen. Framför allt fokuserar projektet på att ge elever kunskap om och verktyg för psykisk hälsa genom livet för att ha en resurs att kunna luta sig mot när livet bjuder på både upp- och nedgångar. Förhoppningen är att då också, i det långa loppet, minska antalet självmord bland barn och unga och öka den psykiska hälsan. [Läs mer på lund.se/dansaforlivet](http://lund.se/dansaforlivet)

Välkommen till kyrkan i jul!

Lördag 20/12
kl 17 Julkonsert med Gränslösa i Västanfors kyrka. Fri entré!

Söndag 21/12
kl 11 Sammanlyst till Högmässa i Skinnskattebergs kyrka.

Julafton 24/12
kl 11 Julbön vid krubban i Västanfors kyrka.
kl 17 Julbön i Västervåla kyrka.

Juldagen 25/12
kl 07 Julotta i Västervåla kyrka med Kyrkokören.

Annandag jul 26/12
kl 11 Joulukirkko. Finsk julguds-tjänst i Brukskyrkan.
kl 15 Gudstjänst i Brukskyrkan.

Söndag 28/12
kl 11 Sammanlyst till Gudstjänst i Skinnskattebergs kyrka.

Nyårsafton 31/12
kl 15 Nyårsbön i Västanfors ka.

Söndag 4/1
kl 11 Mässa i Västanfors kyrka

Tisdag 6/1
kl 11 Julgransplundring med andakt på Lindgården. Dans kring granen och fika. Kanske kommer tomten!

Församlingsnytt

Resultat från kyrkovalet

Partipolitiskt obundna i Svenska kyrkan (POSK) vann valet till kyrkofullmäktige i Västanfors Västervåla församling. Resultatet från kyrkovalet den 21 september visar att POSK fick 71,77% av rösterna och den andra nomineringsgruppen Socialdemokraterna fick 28,23% av rösterna.

Det betyder att POSK fortsätter att vara den största nomineringsgruppen i Västanfors Västervåla församling även under kommande mandatperiod med 18 mandat och Socialdemokraternas får 7 mandat. POSK går tillbaka något jämfört med förra kyrkovalet 2021, då nomineringsgruppen fick 82,59%

av rösterna, vilket innebar 21 av 25 mandat i kyrkofullmäktige under innevarande mandatperiod. Socialdemokraterna gör ett starkare val denna gång jämfört med 17,41 % av rösterna i valet 2021, vilket gav 4 mandat i kyrkofullmäktige.

Den nya mandatperioden börjar den 1 januari 2026 och pågår till och med den sista december 2029.

I valet till Kyrkomötet på nationell nivå är Socialdemokraterna starkast med 28,10% av rösterna och Partipolitiskt obundna i Svenska kyrkan är näst störst med 17,54% av rösterna. Även i Stiftsfullmäktige i Västerås stift är Socialdemokraterna störst och POSK är den näst största nomineringsgruppen.

Valdeltagandet i hela Sverige var 18,84 %, vilket är något högre än i valet 2021. I Västanfors Västervåla församling minskade valdeltagandet något från 16,21% i förra valet till 13,52% i årets kyrkoval.

Se hela resultatet för Kyrkomötet, stiftet och församlingarna på Svenska kyrkans hemsida www.svenskakyrkan.se/kyrkoval

Budget 2026

Kyrkorådet har fastställt verksamhetsplanen och kyrkofullmäktige har fattat beslut om budgeten för 2026.

- I investeringsbudgeten avsätts 200 tkr
- Kyrkoavgiften fastställdes till 1,13 kr
- På kyrkoavgiften tillkommer 0,08 kr i stiftsavgift.

Kyrkoavgiften är oförändrad jämfört med 2025.

Kyrkoavgiften används för att driva verksamhet för barn, ungdomar, vuxna och äldre; till exempel körer, öppen förskola, konfirmandundervisning, mötesplatser för daglediga, samtalsgrupper, gudstjänster, dop, vigslar och begravningar.

Nästa tidning

Vårens nummer av församlings-tidningen Mitt i livet kommer ut den 28-30 mars, veckan före påsk. Tidningen delas ut till alla hushåll i Västanfors Västervåla församling fyra gånger om året. Hör av dig till redaktören om du inte får någon tidning.

Ansvarig utgivare: Henrik Rydberg, tel 0223-434 10.
Redaktör: Cecilia Kjellin Eriksson, tel 434 06.
Tryck: Ruter AB, Laholm. Omslagsfoto: Lena Persson/Ikon.
Redaktören svarar för osignerat material.

www.svenskakyrkan.se/vastanfors

Sprid ljus i mörkret

Julklapparna finns i gåvoshoppen

Du missar väl inte Act Svenska kyrkans gåvoshop? Där finns omtyckta julklappar till dina nära och kära. Ge bort ett gåvobevis som skapar trygghet, jämställdhet och framtidstro. Det kallar vi en riktigt god jul.

Besök svenskakyrkan.se/actgavoshop eller skanna koden:

